

Javnaðarflokkurin Tjóðveldi

Løgtingið

Løgtingsmál nr. 16/2013: Uppskot til samtyktar um politisk tiltøk, sum kunnu lækka um kostnaðarstöðið í Føroyum

Uppskot til samtyktar

Løgtingið heitir á landsstýrið um at leggja fyri Løgtingið eina frágreiðing við tilmælum til, hvørji ítøkilig politisk tiltøk skulu til fyri at lækka høga kostnaðarstöðið í Føroyum.

Almennar viðmerkingar

Prísstöðið er alt ov høgt í Føroyum. Orsøkirnar til hetta eru fleiri, eitt nú einstáttaður innflutningur, flutningskostnaður, avgjöld, ógjøgnumskygni, vantandi kapping og príseftirlit.

Alstórir tørstur er á at lækka prísstöðið í Føroyum.

Búskaparfrøðingurin Heri á Rógvi kannaði kostnaðarstöðið á vørum og tænaðum í Føroyum, samanborið við onnur lond í Evropu. Kanningin prógvaði, at Føroyar er dýrasta land í Evropu – meðan Danmark er á øðrum plássi. Fleiri føroyskir stovnar og feløg hava stuðlað kanningini: Kappingarráðið, Samtak, Hagstovan, Uttanríksráðið og Danmarks Statistik.

Talan er um álvarsmál fyri gerandisdagin og trivnaðin hjá føroyskum familjum og húsarhaldum, og um kappingarførið fyri føroyska vinnu.

Serliga lá- og miðalinntøkubólkarnir hava framvegis ilt við at fáa endarnar at røkka saman, meðan hægstu inntøkubólkarnir hava fingið størri fíggarligt rásarúm við flatskattinum.

Fyri vinnuna er tað ein stórir bági, at føroyskt vinnulív má rinda nógv meira fyri vørum og tænaðum, herundir rentur upp á lán, enn kappingarneytarnir.

Seinastu tíðina er kostnaðurin á vørum og tænaðum hækkaður hjá Sev, heilsutrygd, ALS o.a.

Munagóð tiltøk mugu setast í verk sum skjótast, bæði fyri at bøta um trivnaðin í landinum, fyri at fyrbyggja fólkaflýting og fyri at eggja fólki at flyta til Føroyar.

Vit hoyra javnan um ymsar orsøkir til høga prísstöðið í Føroyum, men sjáldan ítøkilig uppskot til, hvussu vit politiskt kunnu bøta um hetta.

Eisini eru nógvar mytur, sum ikki verða eftirkannaðar, eitt nú at avgjöldini skulu vera so høg í Føroyum, at avgjöld bæði verða lögð á útflutnings- og innflutningsliðið, at aðrir marknaðir ikki eru áhugaðir í føroyska marknaðinum, og at danir krevja, at vit brúka teirra dýrkandi millumlið. Dømini

eru mong, men umráðandi er at kanna, um hetta veruliga er so, og hvussu vit kunnu bøta um støðuna.

Skotið verður upp, at kanningin av kostaðarstøðinum verður fíggað av játtanini til fyrireikingar av Skálafjarðartunlinum, har settar vórðu av 6 mió. kr. í 2013 og 6 mió. kr. í 2014. Av hesi játtan er bert ein lítil partur brúktur. Uppskotsstíllararnir leggja tí eisini uppskot til eykajáttanløgtingslóg fram til hetta endamál.

Á Løgtingi, 18. september 2013

Rigmor Dam
vegna Javnaðarflokkin

Bjørt Samuelsen
vegna Tjóðveldi